

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 marca 2023 r.

ZP-NKWR.431.2.12.2023.EK1

Pani
Agnieszka Woźniak
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
Placówki Socjalizacyjno – Interwencyjnej
„Perspektywa”
w Polkowicach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 15 – 17 lutego 2023 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, kontrolerzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Edyta Kamińska – inspektor wojewódzki, przewodnicząca zespołu oraz Tomasz Borecki – starszy inspektor wojewódzki, przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie Placówce Socjalizacyjno – Interwencyjnej „Perspektywa” przy ul. Górnej 3/4-5 w Polkowicach, zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką” lub „Domem”.

Przedmiotem kontroli była ocena działalności Placówki w zakresie realizacji zadań dotyczących dokumentowania pracy opiekuńczo – wychowawczej, przestrzegania praw dziecka oraz zgodności zatrudniania z wymogami kwalifikacjami. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2023 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 lutego 2022 r. do 15 lutego 2023 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Agnieszka Woźniak, odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach.

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowością, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie przepisów ustawy. Stwierdzona nieprawidłowość mogła wpłynąć na obniżenie standardów usług realizowanych przez jednostkę.

Kontrola została odnotowana w *Rejestrze kontroli zewnętrznych* pod numerem 19. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, obserwacji uczestniczącej dzieci, rozmów z wychowankami Domu, dokumentacji z akt osobowych potwierdzającej kwalifikacje zawodowe, a także pisemnych oświadczeń złożonych przez Panią Agnieszkę Woźniak. Ilekroć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

(dowód: akta kontroli str. 19)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Placówka Socjalizacyjno – Interwencyjna „Perspektywa” w Polkowicach przy ul. Górnej 3/4-5 jest placówką opiekuńczo – wychowawczą łączącą zadania typu socjalizacyjnego i interwencyjnego prowadzoną przez Powiat Polkowicki. Placówka działa na podstawie decyzji nr PS-IS.9423.8.2014 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 3 stycznia 2014 r. (z późn. zm.). Placówka zabezpiecza 10 miejsc dla dzieci pozbawionych opieki rodzin własnych (w tym 5 miejsc - socjalizacja i 5 – interwencja).

Na dzień kontroli w ewidencji widniało 16 wychowanków. W związku z powyższym stwierdzono, że nie przestrzegano limitu miejsc w Placówce, co stanowi nieprawidłowość. Dyrektor Domu oświadczył, że sześcioro dzieci umieszczonych ponad stan zostało przyjętych w trybie interwencji w styczniu br. oraz, że prowadzone są intensywne działania mające na celu zapewnienie im stabilnego środowiska wychowawczego. Dyrektor Placówki nie występował do Wojewody Dolnośląskiego z wnioskiem w trybie art. 95 ust. 3a. Ponadto, w toku czynności kontrolnych ustalono, że w Placówce przebywało 4 wychowanków poniżej 10. roku życia, którzy zostali umieszczeni w niej wraz ze starszym rodzeństwem, co było zgodne z art. 95 ust. 2 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 19, 21, 25-33)

Podczas kontroli przeanalizowano dokumenty dotyczące kierowania dziecka do Placówki. Analiza akt wychowanków wykazała, że każdy z nich został skierowany do instytucjonalnej pieczy zastępczej na podstawie odpowiedniego orzeczenia sądowego.

(dowód: akta kontroli str. 31-33)

Zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 i 4 oraz art. 100 ust. 3 ustawy, działania podejmowane

przez pracowników Placówki powinny mieć na celu powrót dziecka do rodziny oraz utrzymywanie przez nie stałego kontaktu z rodziną. Pracownik socjalny natychmiast po umieszczeniu dziecka w Placówce rozpoczynał pracę z jego rodziną biologiczną, m.in. poprzez: przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, analizę dotychczasowej współpracy rodziny z asystentem rodziny i pracownikiem socjalnym, odpowiednich ze względu na miejsce zamieszkania rodziny ośrodków pomocy społecznej, kuratorami oraz innymi instytucjami współpracującymi z rodziną. Następnie dokonywano analizy postaw rodzicielskich, więzi uczuciowych istniejących pomiędzy dzieckiem, a rodzicami i na tej podstawie określano potencjał rodziny oraz przygotowywano plan pomocy rodzinie, który miał na celu motywowanie rodziców do korekty swojej aktualnej sytuacji życiowej uniemożliwiającej przywrócenie opieki nad dzieckiem. Główne obszary interwencji, w których działał pracownik socjalny to grupa rodziców z problemem alkoholowym, gdzie często występuje przemoc wobec najbliższych, rodzice o niestabilizowanej sytuacji życiowej, mieszkaniowej, zawodowej, finansowej oraz osoby niewydolne wychowawczo. Pracownicy Placówki angażowali rodziców w pracę wychowawczą. Podczas spotkań indywidualnych w Placówce pracownicy mobilizowali rodziców wychowanków do uczestnictwa we wszystkich ważnych dla dziecka wydarzeniach np. urodzinach, imieninach, wywiadówkach. Głównymi problemami do przezwyciężenia była bierna postawa rodziców, brak jakichkolwiek prób nawiązania przez nich kontaktów z dzieckiem, występowanie w rodzinie uzależnień, przemocy, chorób psychicznych. Wychowankowie w rozmowach z inspektorami ds. kontroli potwierdzili utrzymywanie kontaktów z bliskimi oraz oznajmiali, że nikt im tych kontaktów nie utrudniał, ani nie zakazywał.

(dowód: akta kontroli str. 22-23)

Zgodnie z art. 135 ustawy, obowiązkiem placówki jest organizowanie i dokonywanie okresowej oceny sytuacji umieszczonego w niej dziecka, sporządzenie wniosków o zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce oraz przesłanie ich do właściwego sądu, o czym stanowi art. 138 ust. 1 i 2 ustawy. W trakcie analizy dokumentacji wychowanków Placówki stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą odbyły się dwa posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka: 31 maja oraz 30 listopada 2022 r. Omówiono na nich sytuację dzieci. Posiedzenia odbywały się terminowo, tj. nie rzadziej niż co pół roku. Każdorazowo na ww. posiedzeniach obecni byli: Dyrektor Placówki, pedagog, pracownik socjalny, wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka oraz przedstawiciele zaproszonych instytucji, m.in.: sądu, Policji, ośrodków pomocy społecznej (w tym asystenci rodziny). Podczas kontroli okazano zaproszenia dla rodziców dzieci oraz podmiotów, z których obecność przedstawicieli wskazana była ze względu na interes dziecka. Skład zespołu był zatem zgodny z zapisem art.

137 ustawy. Zespół dokonywał oceny sytuacji dziecka w obszarach zgodnych z art. 136 ustawy, następnie formułowano na piśmie wnioski wraz z uzasadnieniem, dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyłano go do właściwego sądu.

(dowód: akta kontroli str. 40)

Z przeanalizowanej dokumentacji wynikało, że wychowankowie posiadali diagnozy psychofizyczne opracowane w większości przez pedagoga, w jednym przypadku diagnozę opracował psycholog. Dokumenty te zawierały informacje dotyczące obszarów wskazanych w § 14 ust. 3 i 4 rozporządzenia. Diagnozy sporządzane były niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki.

(dowód: akta kontroli str. 36)

Na podstawie diagnoz wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia, przygotowywał dla każdego wychowanka plan pomocy. W jednym przypadku plan pomocy dziecku został sporządzony przed opracowaniem diagnozy. Wskazuje się, aby wszystkie plany pomocy były tworzone na podstawie diagnoz. W planach, oznaczano cel główny pracy z dzieckiem (jeden z czterech wskazanych w § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia) oraz wyznaczono działania krótkoterminowe i długoterminowe. W dwóch przypadkach plan pomocy został opracowany wspólnie z asystentem rodziny. Dokumenty były sporządzane na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy. Dokonywano modyfikacji planu pomocy, o której stanowi § 15 ust. 5 pkt 1 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 34)

W Placówce zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia dla każdego dziecka prowadzono kartę pobytu, zawierającą opis wskazanych w ww. przepisie obszarów.

(dowód: akta kontroli str. 37-38)

Pedagog prowadził dla każdego wychowanka arkusze badań i obserwacji pedagogicznych. Natomiast dla dzieci wymagających dodatkowego wsparcia, pedagog przeprowadzał także zajęcia indywidualne, które następnie odnotowywał w kartach, wskazanych w § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 39)

Zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy, dyrektor placówki opiekuńczo - wychowawczej winien zgłosić informacje o przebywających dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną do ośrodka adopcyjnego, w celu poszukiwania dla nich rodzin przyspasabiających. Na dzień kontroli obowiązek ten został zrealizowany.

(dowód: akta kontroli str. 25)

Zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, wszyscy podopieczni placówki powyżej 5 roku życia powinni otrzymywać kwotę pieniężną do własnego dysponowania. W Placówce spełniano ten wymóg zgodnie z zapisem § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia. Podczas czynności

kontrolnych przedstawiono potwierdzenia wypłat kieszonkowego, a także wychowankowie w rozmowach z inspektorami ds. kontroli potwierdziły otrzymywanie kieszonkowego.

Na dzień kontroli w ewidencji figurowało dwóch pełnoletnich wychowanków. Przeanalizowano ich dokumentację pod kątem procesu usamodzielnienia. Zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy, podopieczni na rok przed osiągnięciem pełnoletności wyznaczyli opiekunów usamodzielnienia i przedstawili pisemną zgodę tych osób. Natomiast w myśl zapisów art. 145 ust. 4 ustawy, osoby usamodzielniane wraz z opiekunami na co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności, opracowały indywidualny program usamodzielnienia. Programy zostały zatwierdzone przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. W przypadku jednego wychowanka, który ukończył 17. rok życia na dzień kontroli spełniono normę art. 145 ust. 2 ustawy. W jednym przypadku wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia nie było możliwe, ze względu na przebywanie wychowanka na długotrwałej ucieczce.

(dowód: akta kontroli str. 35)

Podczas czynności kontrolnych ustalono, że opieka w porze nocnej była sprawowana zgodnie z § 12 ust. 2 rozporządzenia oraz dokumentowana. W czasie dyżurów nocnych obchód pokoi zamieszkiwanych przez dzieci odbywał się co najmniej 3 razy w ciągu każdej nocy.

(dowód: akta kontroli str. 19)

W Placówce prowadzona była ewidencja wychowanków zgodnie z § 17 ust. 5 rozporządzenia. W jej zapisach widniało: nazwisko i imię wychowanka, jego adres, PESEL, data i miejsce urodzenia, nazwiska, imiona oraz adres rodziców biologicznych lub opiekunów prawnych, data skierowania wychowanka do Placówki, informacje na temat orzeczenia sądowego, sytuacji prawnej oraz szkolnej dziecka.

(dowód: akta kontroli str. 31-33)

W okresie objętym kontrolą jeden wychowanek dwukrotnie samowolnie opuścił Placówkę. W takich przypadkach przeprowadzono procedurę zgodną z § 5 rozporządzenia. Dyrektor prowadził wyjaśniające oraz powiadamiano pisemnie lub telefonicznie odpowiednie osoby i instytucje.

(dowód: akta kontroli str. 19, 24)

Przedmiotem kontroli była także ocena zgodności zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymogami kwalifikacyjnymi. Dokonując analizy akt osobowych ustalono, że w kontrolowanej jednostce zatrudnionych było sześciu wychowawców w pełnym wymiarze czasu pracy oraz jeden wychowawca na ½ etatu. Wszyscy wychowawcy posiadali dyplomy ukończenia studiów wyższych, o których stanowi art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz osoby te złożyły stosowne oświadczenia wynikające z art. 98 ust. 3 ustawy. Wymogi kwalifikacyjne spełniali także:

pedagog, pracownik socjalny, opiekun dziecięcy oraz pracownik, o którym mowa w art. 99 ust.5 ustawy. Dyrektor Placówki, Pani Agnieszka Woźniak, posiadała kwalifikacje zawodowe zgodne z art. 97 ust. 3 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 41-42)

Celem oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy z wychowankami obecnymi w dniach kontroli w Placówce. Dzieci otwarcie i swobodnie mówiły o swoim pobycie w Placówce oraz o jej kadrze. Twierdziły, że znają swoją sytuację rodzinną i mają możliwość utrzymywania kontaktów z osobami bliskimi. W Placówce czuły się bezpiecznie, mogły liczyć na pomoc i wsparcie ze strony dorosłych, a w rozmowach z opiekunami wyrażać swoje opinie. W razie potrzeby wychowankom zapewniano pomoc w nauce. Dzieci potwierdziły, iż mają dostęp do podstawowych produktów spożywczych i napojów przez całą dobę. Wychowankowie chętnie opowiadali w jaki sposób spędzają czas wolny i jakie mają zainteresowania. Żadne z dzieci nie skarżyło się na jakiegokolwiek niewłaściwie traktowanie lub karanie przez osoby zatrudnione w Placówce. W Domu obowiązywały zasady dotyczące bezpieczeństwa, realizacji obowiązków związanych z utrzymaniem czystości i porządku, zachowania oraz spędzania czasu wolnego. Wychowankowie Placówki nie zgłaszali żadnych uwag i zastrzeżeń dotyczących wyżywienia, zaopatrzenia w odzież i środki higieny osobistej. Dzieci potwierdziły, że otrzymują kieszonkowe do własnej dyspozycji.

(dowód: akta kontroli str. 64-65)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie Placówce Socjalizacyjno – Interwencyjnej „Perspektywa” stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Nie przestrzegano limitu miejsc w Placówce.

Wobec stwierdzonej powyżej nieprawidłowości w działalności jednostki, wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Doprowadzić liczbę wychowanków w Placówce do zgodnej z limitem wskazanym w decyzji nr PS-IS.9423.8.2014 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 3 stycznia 2014 r. (z późn. zm.).

Podstawa prawna: art. 95 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.), decyzja Wojewody Dolnośląskiego nr PS-IS.9423.8.2014 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 3 stycznia 2014 r. (z późn. zm.).

Termin realizacji: 30 czerwca 2023 r.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197d ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.), kontrolowana jednostka, której wydano zalecenia pokontrolne, może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W terminie do **30 czerwca 2023 r.** proszę powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu.

Edyta Kaminiska

(przewodniczący zespołu kontrolnego)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

(kierownik komórki do spraw kontroli)

Tomasz Jędrzejewski

(kontroler)

23.05.2023 odekretom Tomasz Hrbial ufamintko

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Polkowicach

Agnieszka Woźniak
mgr Agnieszka Woźniak

